

Voortgezet onderwijs in de provincie Groningen

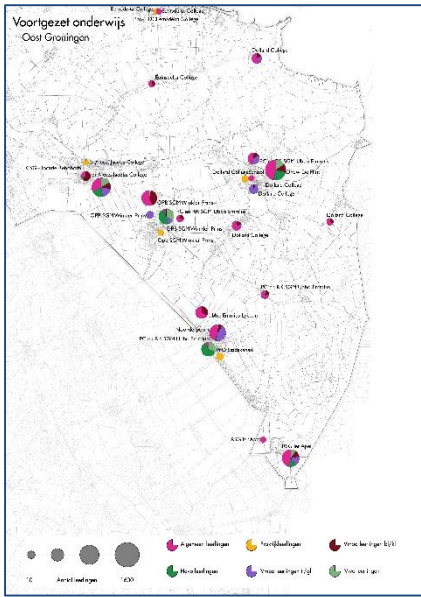
In deze factsheet gaan we in op de situatie in het voortgezet onderwijs in de provincie Groningen, en vergelijken die met de situatie in Nederland. Hoeveel scholen voortgezet onderwijs zijn er in de provincie, met welke omvang en onderwijsniveaus? Wat zijn de prognoses over de leerlingaantallen? Waar gaan de leerlingen naar school en welk onderwijsniveau volgen zij? Zijn er opvallende verschillen tussen de Groninger gemeenten en welke zijn dat dan? Op deze vragen zoeken we een antwoord.

In het kort

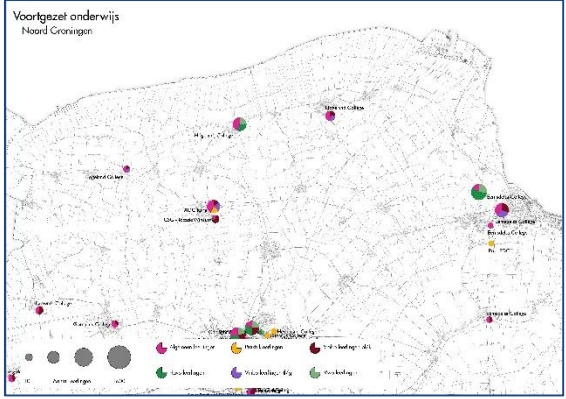
- De komende 15 jaar zal de leeftijdsgroep 12 t/m 17 jarigen provinciaal gezien met 15% afnemen. Maar liefst negen gemeenten hebben naar verwachting een afname die groter is dan 30%
- Naar verwachting zal de grootste daling in leerlingaantal plaatsvinden in het vmbo en het praktijkonderwijs
- Provinciaal is er in het begin van schooljaar 2014-2015 een toename van 3% jongeren die ingeschreven is op het VO ten opzichte van 2010-2011
- 97% van de leerlingen gaat in de eigen woonprovincie naar school.
- Jongeren in de provincie Groningen volgen lager onderwijsniveau dan landelijk
- De slaagpercentages voortgezet onderwijs zijn vrijwel gelijk aan landelijke resultaten
- In Groningen volgen jongeren vaker dan landelijk een onderwijsniveau conform het advies van de basisschool

Voorzieningen: de scholen. Welke scholen zijn er, met welk type onderwijs?

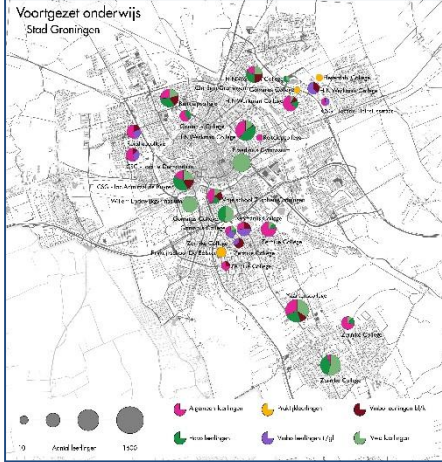
In onderstaande kaartjes laten we zien waar scholen voor voortgezet onderwijs zijn in de provincie Groningen, van welke omvang en welk type onderwijs er geboden wordt. Klik op de kaartjes voor vergroting. Onderaan deze factsheet vindt u een link naar een provinciaal overzicht op groot formaat.

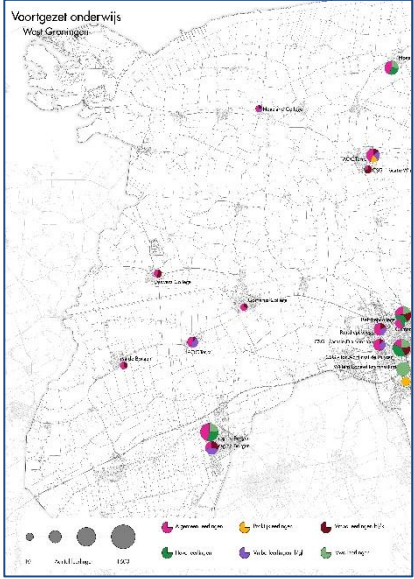
Oost Groningen

Noord Groningen

Stad Groningen

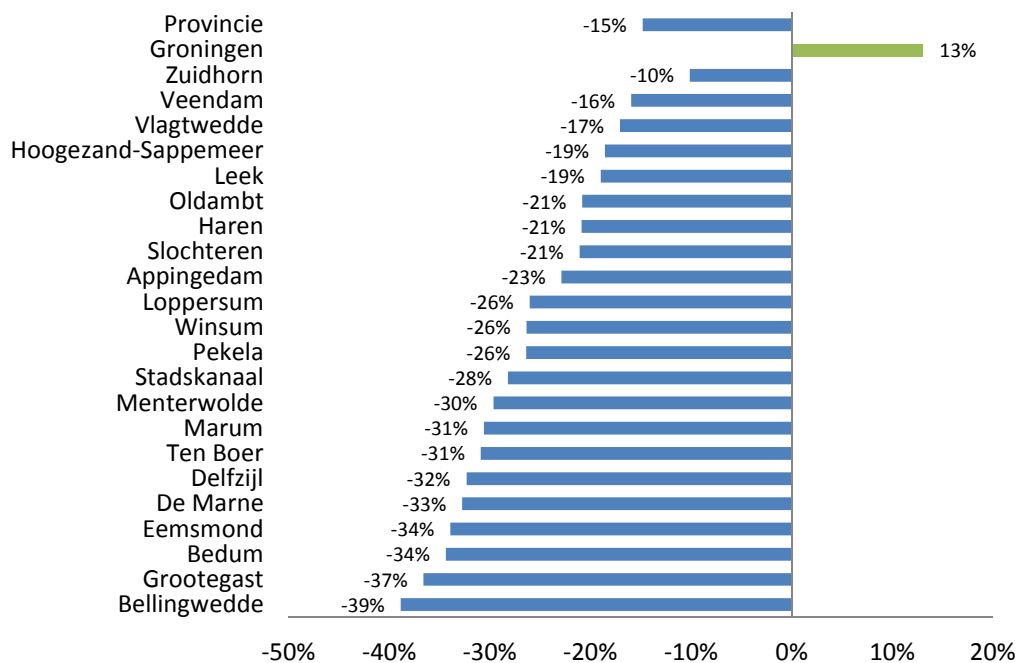
West Groningen

Prognoses aantal jongeren 12 t/m 17 jaar (leeftijd voortgezet onderwijs)

Volgens de meest recente bevolkingsprognoses van Primos (2014) zal het aantal jongeren van 12 t/m 17 jaar (ongeveer de leeftijd van jongeren in het voortgezet onderwijs) in de provincie Groningen de komende 15 jaar met 15% zijn afgenomen. Kijken we naar de afzonderlijke Groninger gemeenten dan is de daling in een aantal gevallen nog dramatischer: in negen gemeenten is de daling 30% of meer. Alleen de gemeente Groningen heeft nog een toename te verwachten met 13%.

Deze daling van het aantal jongeren in de voortgezet onderwijs leeftijd kan niet zonder gevolgen blijven voor het aantal vestigingen van VO-scholen en de spreiding van verschillende onderwijsniveaus. Op bovenstaande kaartjes hebben we laten zien dat er veel kleinere VO-scholen zijn in de provincie.

aantal 12 tm 17 jaar per gemeente in 2030 tov 2015

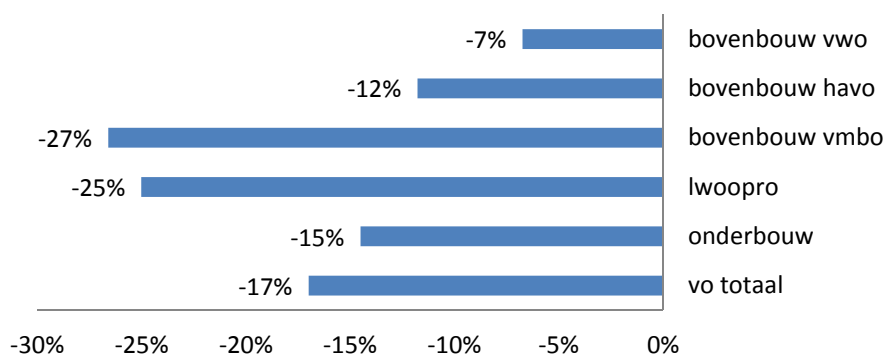

Bron: Primos 2014

Prognoses naar onderwijsniveau

Volgens recent verschenen onderwijs prognoses (DUO, 2015) over het aantal leerlingen in de verschillende onderwijsniveaus zal met name de bovenbouw van het vmbo en het leerwegondersteunend vmbo en praktijkonderwijs (lwoo pro) te maken gaan krijgen met een forse afname van het leerlingaantal.

prognose voortgezet onderwijs Groninger scholen 2030 tov 2014

Aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs 3% toegenomen

Aan het begin van het schooljaar 2014-2015 waren er 31.357 Groningse jongeren ingeschreven op een school voor voortgezet onderwijs. Dit is ten opzichte van het schooljaar 2010-2011 een stijging van 3%. Er zijn flinke verschillen tussen de Groninger gemeenten. In het volgende overzicht staat per gemeente het aantal jongeren in het voortgezet onderwijs op 1 oktober 2010 en op 1 oktober 2014. We zien dat in Eemsum het aantal jongeren in het voortgezet onderwijs fors is afgenomen. De grootste toename is in Ten Boer.

Tabel: aantal ingeschreven leerlingen VO 2010-2014 per gemeente

gemeente	2010-2011	2014-2015	verschil
Appingedam	657	668	2%
Bedum	710	706	-1%
Bellingwedde	479	498	4%
De Marne	554	598	8%
Delfzijl	1.501	1.449	-3%
Eemsum	1.103	979	-11%
Groningen	7.077	7.727	9%
Grootegast	796	837	5%
Haren	1.390	1.395	0%
Hoogezand-Sappemeer	1.872	1.990	6%
Leek	1.216	1.285	6%
Loppersum	652	639	-2%
Marum	689	704	2%
Menterwolde	730	691	-5%
Oldambt	2.017	2.066	2%
Pekela	789	769	-3%
Slochteren	1.001	1.035	3%
Stadskanaal	1.906	1.927	1%
Ten Boer	501	556	11%
Veendam	1.546	1.614	4%
Vlagtwedde	878	864	-2%
Winsum	947	984	4%
Zuidhorn	1.391	1.376	-1%
Provincie	30.402	31.357	3%

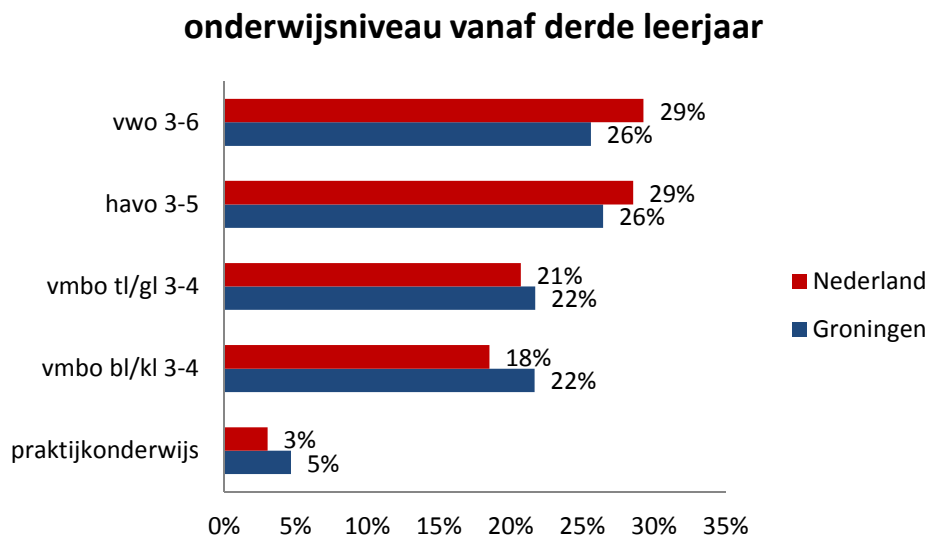
97% van de VO leerlingen gaat in de eigen provincie naar school

Van alle Groningse leerlingen in het voortgezet onderwijs gaat 97% binnen de eigen woonprovincie naar school. Ongeveer 2% gaat naar een school in Friesland en 1% gaat naar een school in Drenthe. In het volgende overzicht is per woongemeente te zien waar de jongeren naar het voortgezet onderwijs gaan. We zien dat jongeren uit De Marne, Grootegast, Loppersum, Marum, Pekela en Winsum het meest gespreid naar school gaan. In deze gemeenten is het aanbod VO het minst gevarieerd of niet aanwezig (Loppersum).

Woongemeente	Waar naar school?
Appingedam	Appingedam (46%), Delfzijl (40%), Groningen (9%), Winsum (3%)
Bedum	Groningen (80%), Winsum (18%), Eemsmond (2%), Haren (1%)
Bellingwedde	Oldambt (57%), Bellingwedde (29%), Groningen (2%), Pekela (1%), Veendam (1%)
De Marne	De Marne (22%), Eemsmond (21%), Groningen (29%), Winsum (24%), Haren (1%), Zuidhorn (2%), Friesland (1%)
Delfzijl	Appingedam (45%), Delfzijl (45%), Groningen (5%), Oldambt (1%), Slochteren (1%), Winsum (1%)
Eemsmond	Eemsmond (63%), Groningen (23%), Appingedam (1%), Winsum (12%), Haren (1%), Delfzijl (1%)
Groningen	Groningen (84%), Haren (14%), Winsum (1%), Drenthe (1%)
Grootegast	Grootegast (31%), Leek (21%), Friesland (22%), Groningen (16%), Zuidhorn (8%), Haren (1%), Drenthe (1%)
Haren	Haren (59%), Groningen (35%), Drenthe (6%)
Hoogezand-Sappemeer	Hoogezand-Sappemeer (78%), Groningen (15%), Haren (3%), Veendam (2%), Drenthe (2%)
Leek	Leek (67%), Groningen (16%), Drenthe (9%), Grootegast (6%), Zuidhorn (1%), Friesland (1%)
Loppersum	Groningen (34%), Appingedam (20%), Eemsmond (17%), Delfzijl (10%), Winsum (16%), Haren (1%)
Marum	Leek (39%), Friesland (28%), Grootegast (18%), Groningen (11%), Drenthe (2%), Haren (1%)
Menterwolde	Veendam (77%), Hoogezand-Sappemeer (8%), Groningen (8%), Oldambt (3%), Haren (1%), Slochteren (1%), Stadskanaal (1%)
Oldambt	Oldambt (89%), Delfzijl (4%), Groningen (4%), Stadskanaal (1%), Bellingwedde (1%)
Pekela	Pekela (40%), Oldambt (34%), Stadskanaal (12%), Veendam (11%), Groningen (1%), buiten Groningen. Friesland. Drenthe. (1%)
Slochteren	Groningen (45%), Hoogezand-Sappemeer (13%), Appingedam (12%), Slochteren (11%), Winsum (4%)
Stadskanaal	Stadskanaal (84%), Vlagtwedde (9%), Groningen (4%), Drenthe (2%), Oldambt (1%)
Ten Boer	Groningen (87%), Winsum (6%), Appingedam (3%), Haren (1%)
Veendam	Veendam (92%), Groningen (3%), Oldambt (3%), Stadskanaal (2%)
Vlagtwedde	Vlagtwedde (66%), Stadskanaal (18%), Drenthe (8%), Friesland (1%), buiten Gron. Fr. Dr. (1%)
Winsum	Groningen (40%), Eemsmond (27%), Winsum (27%), De Marne (6%)
Zuidhorn	Groningen (59%), Zuidhorn (23%), Grootegast (8%), Friesland (6%), Winsum (2%), Haren (1%)

Onderwijsniveau vanaf leerjaar 3 in Groningen lager dan landelijk

Jongeren in de provincie Groningen volgen gemiddeld een lager onderwijsniveau dan landelijk. Zo gaan er naar verhouding minder jongeren naar VWO en HAVO en meer naar het vmbo en het praktijkonderwijs. 26% volgt vwo en 26% havo, landelijk zijn dit fracties van 29%. 22% volgt vmbo tl/gl en een even groot aandeel vmbo bl/kl. (landelijk resp. 21% en 18%) en 5% praktijkonderwijs (landelijk 3%).

Kijkend naar de afzonderlijke Groninger gemeenten tabel hieronder, dan zien we opvallende verschillen. Relatief veel jongeren uit Haren gaan naar het vwo (49%) en weinig naar het vmbo bl/kl (8%). Uit Stadskanaal, Pekela en Bellingwedde gaan opvallend minder jongeren naar het vwo. Jongeren uit deze gemeenten gaan relatief vaker naar het vmbo bl/kl. Datzelfde geldt voor Marum en Menterwolde.

Tabel: onderwijsniveau vanaf leerjaar 3 voortgezet onderwijs, naar woongemeente

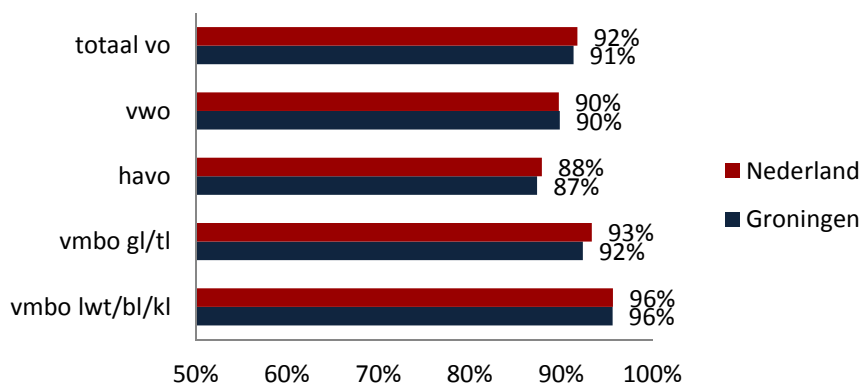
Woongemeente	vwo 3-6	havo 3-5	vmbo tl/gl 3-4	vmbo bl/kl 3-4	praktijk onderwijs
Appingedam	23%	28%	24%	21%	4%
Bedum	30%	29%	23%	15%	3%
Bellingwedde	15%	21%	29%	27%	7%
De Marne	26%	24%	24%	22%	4%
Delfzijl	17%	31%	22%	26%	5%
Eemsmond	22%	24%	24%	24%	5%
Groningen	33%	26%	18%	18%	5%
Grootegast	19%	21%	30%	25%	5%
Haren	49%	27%	15%	8%	0%
Hoogezand-Sappemeer	21%	25%	23%	24%	7%
Leek	23%	28%	24%	21%	4%
Loppersum	25%	30%	22%	19%	4%
Marum	19%	22%	23%	32%	4%
Menterwolde	17%	25%	23%	31%	5%
Oldambt	18%	26%	24%	26%	6%
Pekela	14%	22%	26%	31%	8%
Slochteren	26%	28%	24%	19%	3%
Stadskanaal	14%	29%	20%	30%	7%
Ten Boer	24%	30%	23%	20%	2%
Veendam	21%	24%	24%	25%	6%
Vlagtwedde	17%	26%	20%	32%	5%
Winsum	30%	30%	24%	13%	4%
Zuidhorn	33%	26%	22%	17%	2%
provincie	26%	26%	22%	22%	5%
Nederland	29%	29%	21%	18%	3%

Bron: DUO

Slaagresultaten Groningen vrijwel gelijk aan die van Nederland

Het slaagpercentage in Groningen voor het totaal van alle onderwijstypen in het voortgezet onderwijs is in 2014 vrijwel gelijk aan het landelijke percentage (resp. 91% en 92%). (DUO, 2015)

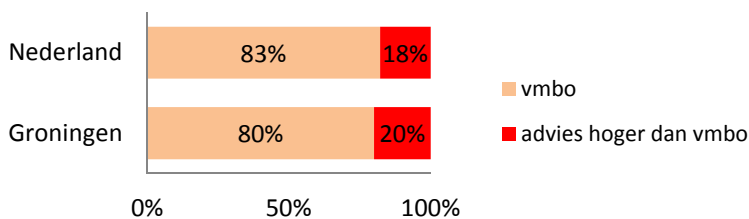
slaagpercentages voortgezet onderwijs 2014

Groningers volgen vaker lager onderwijsniveau dan het basisschooladvies

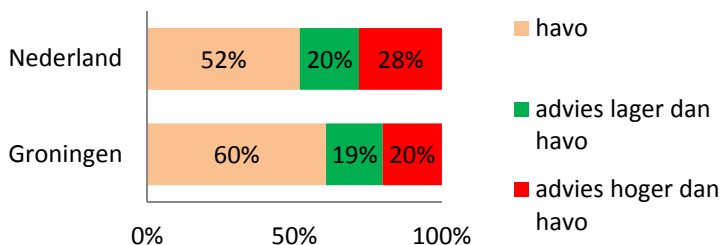
Landelijk geldt dat 83% van de jongeren die in het 3e leerjaar van het vmbo zit ook een vmbo advies mee kreeg van de basisschool. Achttien procent van de vmbo leerlingen in leerjaar 3 kreeg echter een hoger advies van de basisschool. In Groningen komt in 80% van de gevallen het advies overeen met het daadwerkelijke onderwijs dat gevolgd wordt. In 20% van de gevallen was er sprake van een hoger advies dan uiteindelijk gevolgd wordt. De oorzaak hiervan kunnen we op dit moment niet achterhalen. Het is mogelijk dat jongeren wel op de havo zijn begonnen maar vervolgens zijn afgestroomd naar het vmbo. Ook is het mogelijk dat ouders/jongeren bij de keuze voor een VO school al zijn afgeweken van het basisschooladvies. Daar kunnen verschillende redenen voor zijn, zoals de angst om 'te hoog te grijpen', vervoersproblemen (kosten) als het geadviseerde onderwijsniveau niet direct in de buurt is e.d. (Bron: Inspectie van het Onderwijs, 2015).

vo advies van jongeren in leerjaar 3 vmbo

Bij een havo advies van de basisschool zien we dat in Groningen in het derde leerjaar van het VO 60% ook daadwerkelijk havo volgt (landelijk 52%). Negentien procent van de havoleerlingen in het derde leerjaar had van de basisschool een lager advies gekregen en 20% had een advies voor een hoger onderwijsniveau (= vwo) gekregen. Vergelijken we Groningen met Nederland, dan zien we dat in Groningen de werkelijke situatie dichterbij het geadviseerde onderwijsniveau ligt dan landelijk.

vo advies van jongeren in leerjaar 3 havo

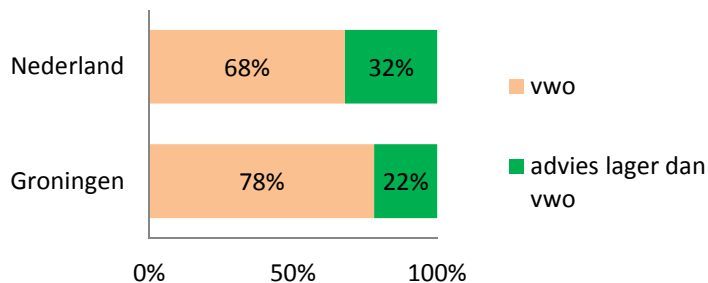

Van de leerlingen die op de basisschool vwo advies kregen volgt in het derde leerjaar van het voortgezet onderwijs 78% ook daadwerkelijk vwo. 22% had een lager advies gekregen. Vergelijken we Groningen met Nederland, dan zien we dat in Groningen minder leerlingen met een lager basisschooladvies op het vwo zitten dan landelijk. Oftewel: landelijk volgen meer vwo-leerlingen een hoger onderwijsniveau dan hen op de basisschool is geadviseerd in vergelijking met de provincie

Groningen. Deze jongeren zijn bij aanvang van hun studie al hoger ingestroomd of in de twee voorgaande jaren opgestroomd.

vo advies van jongeren in leerjaar 3

vwo

Samenvatting

In deze factsheet hebben we laten zien dat er de komende jaren een drastische leerlingendaling te verwachten is in het voortgezet onderwijs. Op dit moment zijn er met name in noord en west Groningen relatief kleine schoollocaties. Bij een krimpend leerlingenaantal zal het voor deze regio's lastig worden om een goed gevarieerd en bereikbaar onderwijsaanbod te behouden. Vooral het vmbo, het leerwegondersteunend en het praktijkonderwijs krijgen te maken met forse krimp. Op dit moment gaat bijna de helft van de Groninger leerlingen naar het vmbo.

Bronnen

Primos, bevolkingsprognoses 2014

DUO, leerlingen en instellingengegevens 2015

Inspectie van het Onderwijs, Toezichtskarten 2015

Informatie en contactpersonen

Jan Kruijer j.kruijer@sociaalplanbureau groningen.nl 06- 52888697

Fransje Grisnich f.grisnich@sociaalplanbureau groningen.nl 06-46078444

www.sociaalplanbureau groningen.nl